

40. Urheilu- ja ulkoiluvirasto

Virastopäällikkönä toimi v. 1974 voim.opett. Esko Palmio 30.11. saakka ja 1.12. lukien voim.opett. Esko Numminen.

Kansliatoimisto

Henkilökunta

Toimiston päällikkönä toimi siht. varat. Helena Rantanen sekä talouspäällikkönä ekon. Pekka *Lukumääri* Helle.

Kertomusvuoden päättyessä oli toimistossa lisäksi 10 vakinaista viranhaltijaa sekä viisi työsuhteessa olevaa kuukausipalkkaista toimihenkilöä.

Sairauslomakortiston mukaan myönnettiin 15 (11) viranhaltijalle sairauslomaa yht. 240 (308) päivää ja 245 (242) työntekijälle yht. 2 999 (3 924) päivää. Kertomusvuoden aikana sattui 63 (42) tapaturmaa, joista aiheutuneet 984 (663) lomapäivää eivät sisälly edellä mainittuihin lukuihin.

Sairaus-
lomat

Toiminta

Toimiston pitämään diaariin kirjattiin kertomusvuonna 2 674 (ed.v. 2 447) saapunutta ja 480 (397) lähtenyttä kirjettä.

Kansliatoimistossa tarkastettujen asiakirjojen mukaan ajoivat viraston 22 (20) autoa yht. 423 717 (383 850) km ja 26 (17) virkatehtävissä oman auton käyttämiseen oikeutettua viranhaltijaa tai työntekijää suorittivat virka-ajoa 78 781 (70 605) km.

Virka-
ajat

Ohjaustoimisto

Henkilökunta

Kertomusvuonna oli ohjaustoimiston palveluksessa 18 päätoimista henkilöä, kausi- ja kurssiohjaajia oli opetustehtävissä lisäksi vuoden aikana 70. Toimistopäällikkönä toimi voim.opett. Aino Numminen.

Toiminta

Ohjaustoiminnan päälinjat

Ohjaustoimintaa järjestettiin maksullisesti kausi- ja kurssiluonteisena eri toimintamuodoissa nuorille, työikäisille ja 60 v. täyttäneille. Painopiste oli edelleen kuntoliikunnassa, jota järjestettiin henkilökohtaisen fyysisen kunnan perusteella kuntosaleissa sekä kuntovoimistelu- ja ryhmäharjoitteluna. Myös kurssimuotoista ohjausta annettiin eri liikuntamuotojen peruskursseina.

Erityisryhmissä järjestettiin ohjaustoimintaa koululaisten ryhtiiliikuntaryhmille, kehitysvammaisille ja psyykkisen kuntoutuksen piirissä oleville.

Ohjaustoiminnan eri palveluissa oli kertomusvuoden kuluessa n. 20 000 osanottajaa ja vuoden kokonaiskävijämäärä oli n. 180 000.

Toimintamuodot

Kuntoryhmätoiminta

Ohjelma sisälsi säännöllistä ohjattua harjoittelua kaksi kertaa viikossa. Palvelujaksot jaettiin kolmeen erilliseen kauteen: kevät-, kesä- ja syyskausi. Kausimaksu osanottajalta oli 20 mk. Toimintaa kuvaavat seuraavat luvut:

	opetusryhmiä	osanottajia	ohjauskertoja
– naisten kuntovoimistelu	54	2 415	1 228
– miesten kuntoryhmä	20	318	435
yhteensä	74	2 733	1 663

Ilmoitettujen osanottajien lisäksi ryhmiin osallistuivat kuntosaleissa järjestettyyn toimintaan osallistuneet naiset ja miehet yht. 4 018 henkilöä.

Kuntosalitoiminta

Ohjelma käsitti alkutestauksen jälkeen laaditun yksilöllisen viikottaisen harjoitustuntiohjelman kuntosalissa, ryhmävoimistelun ja ulkoharjoituksen. Palvelukausijaksoja oli vuodessa kaksi, syys- ja kevätkausi. Toimintaa kuvaa seuraava taulu:

kuntosali	osanottajia yhteensä	ohjauskertoja
-- Jakomäki	129	182
– Stadion	911	798
– Yrjönkatu 21	900	644
– Kontula	884	612
– Pirkkola	654	488
– Koskela	201	169
– Siltämäki	339	337
yhteensä	4 018 (ed.v. 4 729)	3 230

Kunto- ja liikuntapalvelu 60-vuotta täyttäneille

60 v. täyttäneille järjestetty ohjattu kuntotoiminta käsitti kuntovoimistelua (3 kausijaksoa), erillisiä eläkeläisten uintivuoroja ja ohjattuja lentopallo- ja tanssilaisuuksia. Kesäkautena ohjaustoimintaa järjestettiin myös huoltoviraston vanhusten virkistyskeskuksissa Tarvossa, Meilahdessa ja Pihlajasaassa. Ohjaajina toimivat päätoimiset liikunnanohjaajat. Osallistujilta vaadittiin lääkärintarkastus ennen harjoitteluun osallistumista.

60 v. täyttäneiden erillisillä uintivuoroilla Urheilutalon, Yrjönkadun ja Koskelan kuntokeskuksen uimahalleissa kävi kertomusvuoden aikana 17 192 eläkeläistä. Käyttövuorot järjestettiin osittain samanaikaisesti lasten ja vanhusten uimaopetusvuorojen kanssa.

Erityisryhmät

Liikuntapalvelua sai 27 erityisryhmää 9 toimintakohteessa ja osanottajia oli kaikkiaan 415, joista koululaisia 256, kehitysvammaisia 99, psyykkisen kuntoutuksen tarvitsijoita 40 ja invalidija 20.

Pujottelun peruskursseja järjestettiin talven heikkojen sääolosuhteiden vallitessa koulunuorisolle urheiluloman aikana Salmen ulkoilalueen koulutusrinteessä. Niihin otti osaa yht. 40 oppilasta, jotka suorittivat 8 opetustuntia käsittävän kurssin.

*Talvikau-
den kurssi-
ja ohjaus-
toiminta*

Aikuisille järjestettiin pujottelun peruskursseja Herttoniemen, Meilahden ja Pihlajamäen koulutusrinteissä. Osanottajia aikuisten pujottelukursseilla oli 47.

Taitoluistelukurssit sijoitettiin Pirkkolan tekojäädalle joului- ja hiihtolomajaksoihin.

Pikaluiistelun ohjauksen hoiti »Helsingin Luistinkitijät» Pirkkolan radalla ja »Helsingin Työvään Luistelijat» Kallion luistinradalla. Mäenlaskun ohjauksesta vastasi »Helsingin Hiihtoseura», joka hoiti myös mäkiä kunnostuksen.

Talvikauden toimintaa kuvaavat seuraavat luvut:

*Talvikau-
den toi-
minta*

	kurssi- tai ohjauspaikkoja	kurssien luku	ohjaus- kertoja	osan- ottajia
<i>kurssit</i>				
– pujottelu	4	6	48	114
– taitoluistelu	1	2	10	58
	ohjaus- paikkoja	ohjaus kertoja	osan- ottajia	
<i>avoin toiminta</i>				
– mäenlasku	6	144	594	
– pikaluistelu	2	26	120	

Ohjaukset kertyi kertomusvuoden ja ed. vuoden aikana seuraavasti:

	1973	1974
– pujottelussa	32	48
– taitoluistelussa	10	10
– mäenlaskussa	102	144
– pikaluistelussa	23	26

Kertomusvuoden aikana järjestettiin 19 (ed. v. 23) opastettua kuntoretkeä. Yhteenlaskettu osanottajamäärä oli 2 817 (4 260). Retkien järjestäjinä toimivat Helsingin Latu, Helsingin Matkailuyhdistys, Helsingin Työvään Retkeilijät ja Laajasalon Työvään Reippailijat.

*Ohjattu
retkeily*

Tantsut. Kesäkauden aikana järjestettiin 6 (ed. v. 7) tantsutilaisuutta yhteistoiminnassa Seurasaari-
säätiön ja 7 kansantanssijärjestön kanssa. Osanottajia oli yht. 2 850 (5 400). Tantsujen ohjelmaan kuului kansantanssiesityksiä, soitkokunnan ja kuoron konsertteja, yleisön ohjattuja tansseja, leikkijä, kilpailuja ja yhteislauluja.

*Kesäkau-
den toi-
minta*

Uimakurssitoiminta. Keväällä ja kesällä annettiin uimaopetusta lähinnä uimahalleissa ja allasui-
maloissa. Tällöin järjestettiin kansakoulujen I-luokkien oppilaille laaja kurssitoiminta. Kurssimaksu oli 5 mk. Kurseja pidettiin aikana 16.4.–17.8. Yrjönkadun, Pirkkolan, Kontulan, Siltämäen, Tope-
liuksenkadun, Helsinginkadun ja Jakomäen Yhteiskoulun uimahalleissa sekä Uimastadionilla ja Kumpulan uimalassa yht. 124. Halliurimakursseilla oli osanottajia 1 770. Ohjaajina toimivat ohjaus-
toimiston päätoimiset liikunnanohjaajat

Koeluonteisena järjestettiin yhteistoiminnassa Helsingin Työvään Uimarien kanssa 8–12 vuotiaille
tytöille ja pojille Kumpulan uimalassa uinnin valmennuskoulu. Oppilaita oli koulutuksessa 87 ja

opetus tapahtui viidessä opetusryhmässä.

Lapsille järjestettiin 129 (ed. v. 177) uimakurssia, joilla oli yht. 1 857 (2 169) uimaoppilasta.

Aikuisille järjestettiin yht. 42 uimakurssia Pirkkolan, Yrjönkadun, Helsinginkadun ja Kontulan uimahalleissa sekä Kumpulän uimalassa ja Uimastadionilla. Osanottajia oli kaikkiaan 555 (660).

Nuorison urheilu- ja palloilukoulut. Kesäkuun aikana järjestettiin urheilun ja palloilun opetusta 7–16-vuotiaille entiseen tapaan yhteistoiminnassa piirijärjestöjen kanssa. Osanottomaksu oli 2 mk. Koulutustoimintaa järjestettiin kesäkuussa 10 eri kohteessa: Siltämäen, Käpylän, Talin ja Pirkkolan urheilupuistoissa, Töölön pallokentällä sekä Laajasalon, Vuosaaren, Vartiokylän, Kontulan ja Jakomäen urheilukentillä.

Urheilu- ja palloilukoulut toimivat päivittäin klo 10–14, osanottajia oli 825 ja ohjaustunteja 846.

Taitovoimistelukoulu. Töölön Pallokentän ulkoharjoituspaikalla toimi elokuun aikana voimistelukoulu. Osanottajia oli 51.

Tenniskurssit. Tenniskursseja järjestettiin seitsemällä kentällä: Pirkkolan, Vuosaaren, Kontulan, Laajasalon, Lauttasaaren, Konalan ja Mustikkamaan ulkokentillä. Kursseja oli yht. 41 (ed. v. 56) ja osanottajia 641 (812). Kurssimaksu oli peruskurssilta 35 mk, jatkokurssilta 65 mk ja nuorisokurssilta 5 mk.

Rentoutuskurssit. Koeluonteisesti järjestettiin kaksi rentoutuskurssia, joilla oli 23 osanottajaa.

Nuorten leiritoiminta. Helsinkiläiset urheilua ja muuta liikuntatoimintaa harjoittavat piiri- ja perusjärjestöt järjestivät aikaisempaan tapaan kesäleirejä nuorisojäsenilleen. Kaupunki tuki leirejä avustuksin ja valvoi tarkastuksin niiden tasoa.

Leirejä oli kertomusvuonna 28 (21) ja osanottajia yhteensä 841 (738). Leiritarkastuksia pidettiin kahdeksan.

*Tiedotus-,
julkaisu- ja
suhde-
toiminta*

Ohjaustoimisto hoiti kertomusvuonna urheilu- ja ulkoiluviraston informaatiotoimintaa pääasiassa entisen muodon.

Liikuntapalveluasema suoritti käytännöllistä tiedotustoimintaa ja esitteiden jakamista sekä henkilökohtaista tiedotuspalvelua Yrjönkadun uimahallin tiloissa ja antoi tietoja viraston palveluista ja toimi kausi- ja kurssipalvelujen myynti- ja vastaanottoasemana.

Lisäksi annettiin tietoja urheilu-, ulkoilu- ja liikuntakysymyksissä sekä jaettiin esitteitä myös järjestöjen, urheilupuistojen, yksityisten ja yhteisöjen palveluista. Liikuntapalveluasema hoiti vuoden aikana yht. n. 20 000 puhelu- ja asiakaskäyntikontaktia ja sen hoitajana toimi tiedotusneuvoja.

Tiedotteet ym. Erilaisia viraston laitoksia, urheilu- ja ulkoilualueita, ohjattua toimintaa ja tempauksia esitteleviä taitelehtisiä, tiedotekortteja, karttoja ja ohjelmia toimitettiin ja jaettiin yleisölle suomen- ja ruotsinkielisinä 286 000 (517 400) kpl.

Lehdistön käyttö ja valistustilaisuudet. Sanomalehdistön välityksellä informoitiin yleisöä maksullisin ilmoituksin ja ajankohtaisin uutisin. Tietoja urheilutoimen palveluista välitettiin eri julkaisuihin, mm. Helsinkiläisen oppaaseen, joka jaettiin kaikkiin talouksiin. Ohjaustoimisto järjesti informaatiotilaisuuksia mm. eri kunto- ja kurssiryhmille ja näiden ohjaajille ja kävi järjestöjen sekä liike- ja oppilaitosten tilaisuuksissa selostamassa urheilu- ja ulkoiluviraston palveluja ja toimintaa.

Sisäistä tiedotustoimintaa pyrittiin entisestään tehostamaan. Henkilöstötiedotteena ilmestyi vuo-

den lopussa tiedotuslehti UU-UU-VEE 1 000 kpl:n painoksena.

Ohjaustoimisto suoritti lautakunnan toimesta *järjestöille myönnettyjen määrärahojen* esittelyvalmistelut.

Toiminnan tukeminen

Vanhuksiin kohdistuvan liikuntapalvelun kehittämistä varten jatkettiin tutkimusta, jonka tarkoituksena on selvittää ohjatun liikunnan vaikutusta vanhusten terveyteen. Tutkimusryhmässä, jota johtaa Helsingin yliopiston Kansanterveystieteen laitos, ovat ohjaustoimiston lisäksi edustettuina kaupungin terveyskeskus ja huoltovirasto.

Tutkimustoiminta

Teknillinen toimisto

Henkilökunta

Toimiston henkilökuntaan kuului insinööri, kaksi rak.mestaria sekä apul.kanslisti. Toinen rak.mestarin virka oli avoinna 6.5. lukien.

Toimiston päällikkönä toimi 16.3. lukien ins. Erkki Iivanainen. Aikana 1.1.–15.3. virkaa hoiti viransijaisena rak.mest. Veijo Luukkala.

Toiminta

Toimistosta lähetettiin kertomusvuoden aikana 10 tarjouspyyntöä yht. 59 toiminimelle. Tehtyjä piirustuksia merkittiin diaariin 20 ja työtilauksia tehtiin 38. Saatujen tarjousten perusteella tehtiin kertomusvuoden aikana kaikkiaan 3 urakkasopimusta. Tilausten pohjalta hoidettiin ja valvottiin 31 työtä laskutusmäärältään n. 3 600 000 mk. Valvottavana olleissa työkohteissa pidettiin kaikkiaan seitsemän työmaakokousta. Toimisto osallistui lisäksi viraston eri osastojen omalla työvoimalla suorittamien kunnossapito- ja perusparannustöiden tekniseen neuvontaan ja avustamiseen.

Urheiluosasto

Henkilökunta

Osastossa oli kertomusvuoden lopussa 11 viranhaltijaa. Osastopäällik-n virka oli avoinna. Työsuhteisen henkilökunnan määrä oli korkeimmillaan heinäkuussa (367) ja alimmillaan marraskuussa (215).

Osaston päällikkönä toimi voim.opett. Esko Numminen ja 1.12. lukien viransijaisena voim.opett. Leo Liusvaara. Lisäksi osaston henkilökuntaan kuului 12 (ed. v. 12) viranhaltijaa sekä 215–367 (233–392) työsuhteessa ollutta henkilöä.

Urheilulaitokset ja niiden käyttö

Urheiluosasto kunnosti kertomusvuoden aikana kenttiä ja muita ulkourheilulaitoksia seuraavasti:

Ulkourheilulaitokset